

MUCİZE İLACI ÜRETEBİLİRİZ

Korona tedavisinde kullanılan 'Klorokin'i üretilen bakanlığa bağışlayan Abdi İbrahim'in Başkanı Nezih Barut, süreci anlattı: Hedef mucize ilaç Favipiravir üretmek.

RUHSAT HAZIRDI, HEMEN ÜRETTİK

■ "Sıtma için kullanılan Klorokin ruhsatımız vardı. Kovid-19'a da iyi geldiği kanıtlanınca Çin ve Hindistan'dan hammadde tedarik ettik. İyi ilişkilerimiz süreci hızlandırdı; zira Hindistan gümrükleri kapatmıştı, Trump da Hindistan'dan hammadde istiyordu."

İTHAL ETMEMİZE GEREK YOK

■ "Hükümetimizin desteğiyle hammaddeyi THY getirdi. İlk 700 bin tableti Sağlık Bakanlığı'na teslim ettik, 900 bin daha hazır. 80 bin hastamız için kullanılacak. Stoklarda yeterince ilaç var. Şimdi Çin'den ithal edilen Favipiravir için ruhsat istedik." » 6'DA

Cezayir ve Kazakistan'ın korona ilacı Türkiye'den

Koronavirüs tedavisinde kullanılan ilacı üreten Abdi İbrahim'in başkanı Nezh Barut "Şu ana kadar üretilen 1.6 milyon tabletle 80 bin hastamızı tedavi edilecek durumda. Stoklarda yeterince ilaç var" dedi ve ekledi: Kazakistan, Cezayir ve Azerbaycan'a da bağış yapacağız.

DÜNYANIN koronayla imtihanında sırfı geçen ülkelerden biri de Türkiye oldu. Hızlı alınan tedbirlerle birlikte, tedaviye cevap veren ilacı hastaların erken aşamalarında kullanarak, virüsün ilerleme hızını kestik, iyileşme oranlarını artırdık. Bu sürecin gizli kahramanlarından biri de şüphesiz Türkiye'nin köklü ilaç firması Abdi İbrahim oldu. Geçmişte sıtma tedavisinde kullanılan Klorokin isimli bu ilacın hammaddesini hızla temin edip, ilacı üreten ve Sağlık Bakanlığı'na bağışlayan şirketin hikayesini Yönetim Kurulu Başkanı Nezh Barut'tan dinleyelim.

■ **Klorokin korona için geliştirilmiş bir ilaç değil, değil mi?**

Bu 1934'te bulunan bir molekül. Sıtma tedavisinde koruyucu olarak kullanılıyordu. Günümüzde de romatizmada kullanılıyor. Biz bu ürünün ruhsatını ocak ayında, daha korona süreci ortada yokken, 'ne olur ne olmaz, sıtma tekrar ortaya çıkar mı' diye aldık.

■ **Ve sonra ilacın koronaya da iyi geldiği mi ortaya çıktı?**

Koronavirüs dünyada yayılmaya başladıktan sonra bilim insanları bir çözüm aramaya girdi. Ve Klorokin'in iyi geldiği ispatlandı. Sağlık Bakanlığımız da bu ilacın birinci ilaç olarak kullanılmasına karar verdi. Ve hemen 700 bin tablet klorokin üretmek için hammaddenin aramasına başladık. Bu öyle bir dönemdi ki Trump bile Hindistan Başbakanıyla görüşerek acilen bu hammaddede ihtiyaçları olduğunu belirtiyordu. İyi ilişkilerimiz sayesinde hammaddeye ulaşıldık. Hindistan'dan 134 ve Çin'den 50 kiloyu alarak Türkiye'ye getirmek için teşebbüse girdik. 700 bin tablet yaparak bakanlığa teslim ettik. Sonra bir miktar daha hammadde temin ettik. Ve 900 bin tablet daha ürettik. Onu da bağışlıyoruz.

■ **Bu kadar ilaç yeterli mi peki?**

Şu ana kadar üretilen 1 milyon 600 bin tabletle 80 bin hastamızı tedavi edilecek durumda. Stoklarda yeterince ilaç var. Ama bundan sonra tekrar ihtiyaç olursa yine hammaddeyi getirece-

Nezh Barut

ğiz. Biz Sağlık Bakanlığımıza ne kadar ihtiyaç olursa o kadar ilacı bedelsiz olarak vereceğimizi söyledik.

■ **Tek ilaç mı kullanılıyor tedavide?**

Ciddi vakalarda iki ilaç bir arada kullanılıyor. Klorokin'in yanı sıra antibiyotik ve antiviral ilaçlar da kullanılıyor. Bunlardan biri de Bakanlığımızın Çin'den ithal ettiği Favipiravir isimli ilaç. Biz bu konuda da bakanlığımızla iletişime geçtik. "Bu ilacın ruhsatını verirsiniz, biz bunun hammaddesini de tedarik edip, üretime başlarız ve bakanlığımıza bağışlarız" dedik.

■ **Peki bu bağışların maliyeti nedir size?**

Bunu hiç hesaplamadık. Biz Abdi İbrahim olarak kendii değerimizi ülkemize sağladığımız katkılarla ölçüyoruz.

■ **Sizce piki gördük mü, 'ikinci dalga' beklentisine ne diyorsunuz?**

Piki gördük gibi görünüyor. İnşallah öyledir. Mücadele çok iyi gidiyor. Sağlık Bakanlığımızı tebrik ediyorum. Çok ciddi tedbirler alındı. İlk andan itibaren alınan tedbirler hızla uygulanıyor. Hızlı ve şeffaf bir iletişim yapıldı. Ve üle olarak bu konuda çok başarılı olduk. İnşallah olmaz ama Eylül'de bir ikinci dalga bekleniyor.

IHRACAT TALEBİMİZ YOK, BAĞIŞLIYORUZ

■ **Maskede hibe karşılığı ihracat modelinden söz ediliyor. İlaça böyle bir strateji olabilir mi?**

Bizde böyle bir durum yok. Bizim Kazakistan'da, Cezayir'de fabrikamız var. Sağlık Bakanlığımız'dan izin aldık. Kazakistan ve Cezayir'e de 10 biner kutu yani 100 biner tablet bağışlayacağız. Kardeş ülke Azerbaycan'a da 5 bin kutu yani 50 bin tablet bağışlayacağız. Bu insanlık için yapılan bir olay. İnsanlık için yaptığımız için bir hizmet. Bunun parasal değerine bakmamak lazım. Bu salgın bize bir ülke için yüzde 100 yerli ve milli bir ilaç firmasının varlığının önemini ortaya koydu. Doğru büyüdüğümüz ülke çok borcumuz var. Biz bunları ülkemiz için yapmak zorundayız. "Şu kadar bağışladık, şu kadar ihracat yetkisi verin" diye bir talebimiz yok.

■ **Peki ileride ihracat olabilir mi?**

Biz şu anda onu hiç düşünmedik. Ama neden olmasın.

Maske sıkıntısı yaşıyoruz

■ **Siz nasıl önlemler aldınız?**

■ **Biz gerekli önlemleri aldık fakat ilaç firmaları olarak maske bakımından sıkıntı çekiyoruz. Biz z bu virüs olsa da olmasa da kafamızda bone, yüzümüzde maskelerle çalışıyoruz. Kullandığımız maske sayısı ayda**

120 bini buluyor. Çünkü üretimin her kademesinde takıyoruz. İşçi servise binerken bir maske takıyor, fabrikaya gelince çıkarıyor, yenisini takıyor. Dolayısıyla maske konusunda daha ciddi tedbirler alınması gerektiğini düşünüyoruz.

100 milyon \$ ihracat sözü

■ **Yakın zamanda bir biyoteknoloji tesisi kurduunuz. Bunun ülke açısından önemi nedir, bahsedebilir misiniz?**

Dünyada kimyasal ilaçların yerini biyolojik ilaçlar alıyor. Ve bu ilaçlar çok pahalı. Türkiye'de enerjiden sonra en fazla cari açığı sebep olan sektör ilaç sektörü. İlaç endüstrisinin 43.7 milyar TL setişi var. Bunun yüzde 50'si ithal. İthal ilaçların yüzde 23'ü de biyolojik ilaçlar. Ve dünyada biyolojik ilaçlar hızla büyüyor. Biz de bunun üzerine 100 milyon dolar harcayıp, biyolojik ilaç-

lar üreten fabrikayı yaptık. Biz burada yurtdışındaki biyolojik ilaçların biyo benzerlerini yapıyoruz. Ama ruhsatta problem yaşıyoruz. İnsülin üretimi için tane global oyuncuyla anlaşma yaptık. "Türkiye'de üretim yapıp yurtdışına ihraç edeceğiz. Burayı üs olarak kullanacağız" diyorlar. 2 firma 100 milyon dolara yakın ihracat garantisi veriyor. Ülke olarak bazı konularda çabuk hareket etmemizde yarar var diye düşünüyorum. Çünkü biz hızlı olmazsak bu yatırımlar başka ülkeye kaçacak.